

Vážení kolegové, přátelé, pediatři z primární péče, z regionálních nemocnic i z klinik,

otevíváte další monotematické supplementum Česko-slovenské pediatrie. Tentokrát je věnováno aktuálním tématům dětské endokrinologie.

Ti z nás, kteří pracují v primární péči v pozici registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost (PLDD), mají za úkol dlouhodobě sledovat růst a vývoj našich registrovaných dětí a dospívajících. V tomto nelehkém úkolu nám pomáhá medicínská zkušenost a znalosti fyziologického růstu a vývoje. Využíváme také jednoduché pomůcky, mezi které patří v první řadě percentilové grafy tělesné výšky a indexu tělesné hmotnosti. Díky tomu mezi mnoha zdravými dětmi nalézáme včas ty, které se od ostatních odlišují. Tento úkol je o to složitější, že poruchy růstu a vývoje „nebolí“ a zpravidla nemají akutní klinické příznaky. Přesto na jejich včasném rozpoznání záleží, jak také ukazují jednotlivé texty v tomto supplementu.

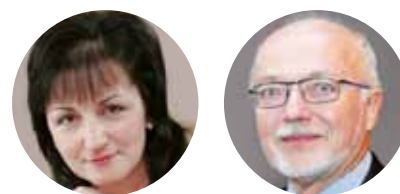
Často zvažujeme, které odchylky můžeme sledovat a řešit sami v naší ordinaci a v kterých situacích požádáme o spolupráci dětského endokrinologa. Klíčové informace by měly být shromážděny v naší dokumentaci registrujícího lékaře. Kvalifikovaný praktický lékař pro děti a dorost má být rodičům pomocníkem a rádcem i v otázkách růstu a vývoje a v případech potřeby průvodcem v celém systému zdravotní péče. Celou řadu situací posoudíme na základě pečlivého vyšetření a zvážení anamnestických informací nejlépe sami a kapacitu specializovaných ordinací ponecháme k řešení

komplikovaných a závažných případů. Současně ale víme, že zbytečný odklad správné diagnózy může dítěti způsobit celoživotní handicap – a v krajním případě ohrozit i jeho život. V současné době jsou mnohé z poruch růstu a vývoje řešitelné cílenou terapií, zdravotním následkům lze tedy v mnoha případech účinně předejít.

Pro spolupráci PLDD a dětského endokrinologa je nezbytná vzájemná informovanost, domluva o možných vyšetřeních, která lze provést ještě před odesláním dítěte na specializované vyšetření, a sdílení takto získaných výsledků. V tomto supplementu se společně seznámíme s novými pohledy na pohlavní zrání, a to včetně významného období tzv. minipuberty. Následují dva články o diagnostickém významu nadměrného růstu u fétu, novorozence, dítěte i dospívajícího. Další bohatě dokumentovaný text nás provede neobvyklými závažnými příčinami dětské obezity, které se mohou skrývat za diagnózou obezity prosté. Klíčové je také sdělení o narůstajícím počtu dospívajících, kteří nejsou spokojeni se svým rodem, resp. pohlavím. Novým možným léčebným intervencím se věnuje text o dlouhodobě působícím růstovém hormonu.

V závěru supplementa společně pohlédneme do minulosti – tentokrát do historie známé pražské lokality Hagibor, kde po mnoha turbulentních peripetích více než 50 let sídlila Klinika dětí a dorostu Fakultní nemocnice Královské Vinohrady. Tam se psala část historie české pediatrie i dětské endokrinologie.

Pevné zdraví v podzimní sezoně
a poté příjemný advent a celý závěr letošního roku
vám přeji

HANA CABRNCHOVÁ A JAN LEBL